Pastorale brief

Editie 10 - 26 augustus 2020

Parochies H. Norbertus, H. Christoffel en Thomas a Kempis

Kinderen in nood

Pastoor Ton Huitink

Onlangs werd ik geraakt door een oproep om medeondertekenaar te zijn van een verzoek aan leden van het CDA en CU om zich veel concreter in te zetten voor de vluchtelingenkinderen in Griekenland op het eiland Lesbos. Daar wil ik van harte mijn naam aan verbinden. We moeten ons als kerk ook in deze discussie mengen. Kinderen zijn de toekomst! Hieronder de weergave van de oproep die ik ontving. Ik heb de oproep van kopjes voorzien, om de leesbaarheid te vergroten.

Wat heeft de Haagse politiek tot nu toe gedaan?

De Nederlandse regering heeft op 7 mei jl. bij een brief van staatssecretaris Broekers-Knol aangegeven hoe Nederland er wil zijn voor alleenstaande minderjarige vluchtelingen op Lesbos. De Nederlandse hulp bestaat uit 48 plekken in Griekenland voor de opvang van 5.463 minderjarige vluchtelingen. Op 3 juli jl. is in de Tweede Kamer gestemd over een motie over de kinderen van Lesbos. In de motie wordt geconstateerd dat het Nederlandse plan om kinderen in Griekenland op te vangen nauwelijks van de grond

komt. In de motie wordt de regering verzocht om uiterlijk 1 augustus met een voorstel te komen om een aantal kinderen in Nederland te herplaatsen. De motie is verworpen, ook omdat de volksvertegenwoordigers van het CDA of de CU tegen de motie hebben gestemd.

Wie zijn die kinderen?

De vluchtelingkinderen op de Griekse eilanden zijn alles kwijt. Soms zijn ze hun familie kwijtgeraakt; soms zijn ze op reis naar een veilig land gescheiden van hun familie. Het zijn kinderen die zeer kwetsbaar zijn voor mensenhandel en misbruik en die zeker in coronatijd bescherming nodig hebben. We maken ons grote zorgen over deze kinderen. Onze zorgen worden vergroot door wat we in media (bijvoorbeeld Trouw, Reformatorisch Dagblad en Nederlands Dagblad) lezen over het Nederlandse plan. Meest recent, medio juli, ruim twee maanden na de brief van 7 mei, berichtte RTL Nieuws dat de opvang in Griekenland nog niet is geregeld. Staatssecretaris Ankie Broekers-Knol van Justitie en Veiligheid wil geen concrete deadline noemen wanneer dat wel het geval is.

Wat wordt van onze volksvertegenwoordigers van met name CDA en CU gevraagd?

Wij zien hoe de Bijbel ons leert om er voor de kwetsbaren van deze wereld te zijn. We hebben het voorbeeld van Jezus die kinderen tot zich laat komen. Dat roept ons op tot ontferming over deze kinderen. Deze bewogenheid maakt dat wij u vragen om onze zorgen over de Nederlandse hulpplannen weg te nemen en dat wij u een aantal vragen voorleggen. Wij vragen een antwoord op de volgende vragen:

1. Welke garanties of andere zekerheden hebt u dat het Nederlandse plan van de grond komt en kinderen daadwerkelijk en snel in hun acute nood worden geholpen en onderkomen, onderwijs en voogdij ontvangen?

2. Welke garanties of andere zekerheden hebt u dat de andere kinderen dan de 48 die door Nederland worden geholpen, ook op korte termijn daadwerkelijk en snel hulp ontvangen?

3. Hoeveel tijd wilt u de regering geven voor het realiseren van het plan, ook gezien de acute nood van deze kinderen?

4. Bent u bereid om de regering te vragen kinderen in Nederland op te vangen als het Nederlandse plan voor opvang in Griekenland niet van de grond komt of andere kinderen onvoldoende hulp ontvangen?

Respons

Deze oproep is door zeer vele dominees, pastores en voorgangers ondertekend. Onder hen ook de bisschoppen van Groningen-Leeuwarden en Haarlem-Amsterdam. Vele RK priesters, diakens en pastoraal werk(st)ers hebben hun naam aan deze oproep verbonden. Ook uw pastoor Ton Huitink sluit zich hierbij aan. De alleenstaande kinderen mogen geen politieke speelbal worden, zij hebben recht op een goed leven waarin zorg, medische zorg en onderwijs hen een toekomstperspectief biedt. Niet opgeborgen en afgesloten van de wereld, maar in de wereld en als onderdeel van een samenleving waar ze zich veilig kunnen ontwikkelen tot verantwoordelijke burgers.

Het geluid van de klokken

Fokke van Dalen, diaken

De laatste maanden zijn er dagelijks streamingsvieringen vanuit de Basiliek in Zwolle. Een vaste starttijd voor aanvang van de viering is het moment dat we de klokken van het carillon van de Peperbus horen. Heeft u zich wel eens afgevraagd waarom kerken en kapellen klokken hebben? Je zou zeggen om de tijd te duiden in uren en kwartieren, zodat iedereen de tijd kan bijhouden op de dag. Maar is dat eigenlijk wel de belangrijkste taak? Ik heb me wat verdiept in het klokkenspel en las er samengevat het volgende over.

Verzamelen

Hoewel een primaire taak van een klok dus lijkt om de tijd te duiden, is het bijeenroepen voor de liturgische samenkomsten en het op de hoogte stellen van de kerkelijke gebeurtenissen binnen de plaatselijke gemeenschap feitelijk de belangrijkste taak. Daarnaast kunnen klokken ook worden geluid om de mensen in de omgeving te waarschuwen voor onraad of een brand en in vroegere tijden zelfs voor oorlog of dreigende belegering.

Op verzoek van de kerkelijke of burgerlijke overheden worden vandaag de dag nog steeds bij bepaalde feestelijke of droevige gebeurtenissen de klokken geluid. Als het ware kennen we dus naast het vlagprotocol tevens een luidprotocol.

Klokkentoren

Het Sint Michaelsgilde in Zwolle luidt de klokken in de toren van de Basiliek van Onze Lieve Vrouwe ten Hemelopneming (bekend als de Peperbus). Als hoofdklokkentoren in de stad, maar ook verbonden met vele andere kerken in onze parochies en door het land heen, werden aan het begin van de Coronacrisis een aantal weken in de avond de klokken geluid en werd daar zelfs verslag van gedaan in het Nederlands Dagblad.

In de gemeenschap

Naast het samenroepen van de gelovigen worden de klokken van onze kerken en kapellen dus ook geluid om de inwoners van de stad op de hoogte te stellen van belangrijke gebeurtenissen binnen de plaatselijke gemeenschap. In de meeste parochies worden de klokken naast de vieringen geluid wanneer een gelovige is overleden. Zo weten de andere gelovigen dat er een kerkelijke uitvaart gaande is. In vele parochies worden de klokken ook geluid na een doopsel of een huwelijk. Vooral in landelijk gelegen gebieden worden de klokken daarnaast dagelijks geluid voor het Angelusgebed, waarbij we op een bijzondere manier de Menswording gedenken. Vroeger konden zo de werkers op de velden een moment nemen om te bidden.

Bijbelse grond?

In een aantal parochies worden de klokken nog geluid tijdens de consecratie, als een duidelijk teken van geloof dat de Heer werkelijk aanwezig komt onder de gedaanten van brood en wijn. Ten dele hebben we dit overgenomen met de altaarschel. Zoals het Klein Rituale, het zegeningsboek van de Kerk, het zegt: “De stem van de klokken drukt in zekere zin de gevoelens van het Godsvolk uit, wanneer het juicht of treurt, dankt of smeekt, bijeenkomt en het mysterie van zijn eenheid in Christus hoor-

baar tot uitdrukking brengt". Dan zullen klokken dus wel een Bijbelse grond hebben zou je denken. Daarop is het antwoord dan weer neen. Maar er is wel een tekst waar we ons op kunnen richten. In het tweede zegeningsgebed van een klok wordt er verwezen naar de Stem van God: "Toen het eerste licht van de wereld scheen, klonk uw stem in de oren van de mens om hem uit te nodigen tot deelname aan uw goddelijk leven, hem het onuitsprekelijke te leren en hem te onderrichten over al wat heilzaam is".

Stem

Zo roept de klok ons als de stem van God om bijeen te komen en samen te vieren. Er valt vast veel meer over te vertellen. Maar dat laat ik bij gelegenheid graag over aan emeritus-pastoor en klokkenluider Theo van der Sman.

Ietsje meer met de Franse slag?

André van Boven, diaken

Het duurt wel lang

"Het duurt maar en het duurt maar." Dat hoor ik steeds vaker om mij heen als het over Corona gaat. In het begin waren mensen nog wel gevoelig voor de relatieve voordelen ervan: thuiswerken met meer tijd voor het gezin, anders tegen werk en school aankijken, mensen die elkaar helpen. Maar inmiddels zijn we een half jaar verder en verlangt menigeen naar het oude normaal, inclusief bezoek, kussen, handen schudden en zo meer. Ook in kerkelijke kringen begint de lange duur van de maatregelen te wegen. 'Kan het koor weer zingen in de viering?' 'Mag de kerkganger misschien weer meezingen?' 'Is een doordeweekse viering toch niet mogelijk?' En even vaak moet er een ontkennend antwoord volgen. Neen, het kan nog niet en het ziet er naar uit dat daar niet snel verandering in komt.

Andere mentaliteit

In de media zijn de berichten in de loop van de maanden kritischer geworden. Ingestelde maatregelen worden ter discussie gesteld zonder dat er om ons heen verbeteringen zijn te zien. Het hoort een beetje bij de instelling van de Nederlander, ik herken het ook bij mezelf. En dat zie je duidelijker als je, zoals ik in de afgelopen weken, een poosje niet in Nederland bent maar in Frankrijk verblijft. De Corona-maatregelen daar zijn vergelijkbaar met die bij ons: houdt afstand, vermijd drukte, handen vaak wassen en bij klachten laten testen. Toch heb ik mij tussen de Fransen veiliger gevoeld dan hier in eigen land. Men lijkt een groter besef te hebben van de ernst van het probleem en gedraagt zich dienovereenkomstig. Er is meer acceptatie van de regels en men maakt zich er minder druk om. Er is een zekere gelatenheid onder de mensen: het is nu eenmaal zo, laten we zo gewoon mogelijk verder gaan met ons leven. Een groot deel van de bevolking loopt buiten met een mondkapje op, ook daar waar het niet verplicht is.

Spiegel

Eenmaal terug in Nederland valt mij op hoeveel irritatie er leeft over de maatregelen. Men wil eigen keuzes maken, zelfs tegen de protocollen van de overheid in. In discussies gaat het steeds minder over het nut van een maatregel maar over de vraag wat de maatregel doet met ieders persoonlijke vrijheid. Al gauw verdwijnt het uiteindelijke doel van de opgelegde regel uit beeld. Het verblijf in Frankrijk heeft bij mij gewerkt als een spiegel. Meer dan voorheen herken ik bij mezelf en bij anderen een zekere eigengereidheid. En tegelijk de neiging om voorbij te gaan aan de verantwoordelijkheid voor de medemensen die hard getroffen worden door het ellendige virus. Want daar loopt het vaak op uit: bezorgdheid om eigen vrijheid concurreert met betrokkenheid op anderen.

Vrij zijn

Dat is jammer. Uiteindelijk is vrijheid niet alleen een kwestie van vrij zijn 'van allerlei regels'. In christelijk opzicht is vrijheid steeds betrokken op de gemeenschap en is het vooral de vrijheid 'om je te verbinden met een doel dat het eigen ik overstijgt'. De Corona-regels zullen voorlopig niet in goede zin veranderen. Ik heb me voorgenomen er rustiger mee om te gaan. Als ik weer eens 'ja maar...' bij een regeltje wil gaan zeggen, dat ik dan toch even bedenk waar het allemaal om te doen is. En dat ik het aanvaard, ook al heb ik het niet zelf verzonnen. Dus ietsje meer met de Franse slag.

Coronatijd: nog eenzamer!

Jeanne Gerretzen

Al heel lang hebben wij, een parochiaan en ik, met enige regelmaat contact. Vele koppen met zorg gezette thee dronken we en we voerden boeiende en inhoudelijke gesprekken. Diverse keren gaf hij aan in het parochieblad en in de pastorale brieven aandacht voor eenzame mensen te missen, met name in deze tijd met alle corona-maatregelen. Natuurlijk leefde hij mee met al die ouderen in verzorgings- en verpleeghuizen, die geen bezoek mochten ontvangen, maar tegelijkertijd is hij één van de waarschijnlijk vele mensen die, zelfstandig wonend, óók erg eenzaam zijn. Nauwelijks familie, slechts aandacht van een enkele trouwe medeparochiaan en een slechte gezondheid helpen daarbij zeker niet.

Haastig

Daardoor én door nog wat andere omstandigheden leidt deze parochiaan al jaren een nogal geïsoleerd bestaan. 's Morgens bij het opstaan is onduidelijk of hij die dag iemand zal zien, laat staan spreken. Zijn boodschappen bestelt hij noodgedwongen online en ze worden thuisbezorgd. Er wordt op de bel gedrukt en bij het open doen staat de doos met boodschappen voor de deur en is de bezorger al haast vertrokken. Verder dan een 'alsjeblieft' en 'dankjewel' voert de communicatie dus niet. Zo'n eenzaam leven maakt ook dat iemand weinig gespreksstof meer heeft en muurtjes om zich heen bouwt.

Frustratie

Met alleen AOW en een heel klein pensioen kan hij zich maar nét redden. Gelukkig bestaan er huur- en zorgtoeslag. Eerder ging hij nog wel eens een dagje op stap met de trein, maar ook dat is door zijn gezondheid én door de beperkingen in deze tijd niet mogelijk. Van tijd tot tijd laat hij zich verleiden tot wat hij 'frustratie-aankopen' noemt, wetend dat het niet goed is en hij het zich eigenlijk niet kan veroorloven, maar toch ... Hij zegt: 'Mensen hebben geen idee wat het is om constant te moeten rekenen'. 'Maar', zo geeft hij ook aan, 'gelukkig ben ik geen jaloers type en kan ik gerust de zon bij een ander in het water zien schijnen, maar soms is er wel enige verbittering: en ik dan.....?'.

Zoeken

Het grootste deel van de dagen voelt hij zich verdrietig en vraagt zich af of zijn leven zó bedoeld is. In zijn geloofsleven wordt hij heen en weer geslingerd tussen devotie voor Boeddha en Quan-yin enerzijds en God en Maria anderzijds. Een zoekende man dus, die zich naar eigen zeggen steeds meer laat inspireren en bemoedigen door Maria.

Aandacht

Op zijn verzoek schrijf ik zijn verhaal. Niet omdat hij wil klagen, maar juist om onze aandacht te vestigen op de groep stads- én geloofsgenoten die noodgedwongen op deze manier hun leven leiden. Hij is namelijk niet de enige, maar dat biedt een mens nauwelijks troost. Zijn verhaal is bedoeld om onze aandacht hierop te vestigen en eens goed om ons heen te kijken naar onze medemensen.

Colofon

De pastorale brief is een tijdelijke uitgave van het pastoraal team in Coronatijd. De brief is gericht aan alle parochianen. De leden van het pastoraal team zijn als volgt te bereiken:

Ton Huitink: 06 - 20 57 06 69
a.huitink@pastoraalteam.com

Jaap Scholten: 06 - 31 17 93 54
j.scholten@pastoraalteam.com

Jeanne Gerretzen: 06 - 12 78 24 35
j.gerretzen@pastoraalteam.com

Theo van der Sman: 06 - 51 07 53 32
tllmvandersman@kpnmail.nl

André van Boven: 06 - 57 54 11 73
a.vanboven@pastoraalteam.com

Vieringen online

Uitzendingen vanuit de O.L.V. Basiliek te Zwolle

Voor de parochianen die nog niet kunnen of durven deelnemen aan vieringen in de kerken gaat de eredienst toch door. Het pastoraal team verzorgt bijna dagelijks een Eucharistieviering die via het internet wordt uitgezonden. Alleen op zaterdag is er geen uitzending. Op maandag om 18.30 uur, op andere werkdagen om 19.00 uur en op zondag om 11.00 uur. De vieringen zijn te vinden op:

Facebook.com
zoek op 'basiliek.olvzwolle.3'

Youtube.com
zoek op 'OLV basiliek Zwolle'